

KEDACŢIA

Arad, Str. Anloch (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România şi în străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile se trimis la...

ADMINISTRAŢIA

Arad, Str. Anloch (Adam)

INSERTIUNILE

de 1/2 linie germană: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. şi timbru
de 90 cr. de fiecare dată
capitane.

Atât abonamentele cât şi
insertiunile s'au de a plăti
realiz în Arad.

Scrisori nerancate nu
primim.

TRIBUNA POPORULUI

SITUAŢIA DINCOLO.

(Ag.) In numărul de ieri, cetitorii au văzut cât de potrivit, just şi hotărât comentează şi apreciază „Patria” din Cernăuţ enunţarea scurta dar absolut nepotrivită, injustă şi cam nebuloasă, ce a crezut de cuviinţă (?) şi de lipsă (?) a o viri comitetul executiv al partidelor opoziţionale nemţeşti din Cisleitania în „programul comun al Nemţilor austriaci”. Noi aşa cugetăm, că domniul heghegmont de dincolo pot fi pe deplin luminaţi prin expunerile fratelui şi confratelui nostru bucovinean.

Printre Slavii Austriei din toate ţerile, programul comun al Nemţilor, stabilind indeamănunt şi pe larg drepturile şi predominarea limbii germane asupra limbilor slave, deşi în forma numai de „limbă mijlocitoare” el a produs o uimire şi mai potenţată; foile lor îl combat şi sferică cu înverşunare şi neîndurare extremă; ele cred, că Nemţii înşişi nu iau programul lor în serios, ci că au voit numai să „demonstreze, să „provoace”.

Ziarele antisemiste nemţeşti bajo-corese operatul ca un product politic cu vederi şi tendinţe învechite, anachronice, prin urmare nepractic; pe când organele partidului catolic-poporal german, care fac parte din majoritatea parlamentului, exprimându-şi bucuria de a vedea încheiat un program comun naţional-politic nemţesc, totuşi nu ved în elaboratul comitetului executiv ceea ce ar trebui să fie. Astfel organul lor de capetenie, „Linzer Volksblatt”, scrie:

„Deşi programul suferă, din capul locului, de cusurul de a fi nerealisabil, deoarece obştea Nemţilor austriaci alcătuieşte numai o minoritate în parlament, ear' la întocmirea programului n'a fost reprezentată nici majoritatea populaţiei nemţeşti din ţerile Alpine, totuşi salutăm elaborarea lui, deoarece se poate admite, că în urma lui parlamentul earăşil va fi pus în lucrare şi că numai cu greu e-te a continua obstrucţia.”

Am arătat în extractul scos din program acum câteva zile, că autorii lui pan în fruntea operatului cererea, că ordonanţele lui Badeni să fie necondiţionat desfiinţate şi apoi vor sta de vorbă cu guvernul; altfel duc obstrucţie mai departe, neslăbită.

Contele Thun, precum încă pomenisem la timp, aştepta tocmai şi el numai acest program, pentru a se putea apuca de munca împăcării, mai bine zis înţelegerii între Nemţi şi Cehi, fie şi numai până va trece peste pact — menirea de capetenie, cu care a fost însărcinat de către Co-roana. Deoarece prima lui consfătuire cu comitetul esecutiv al majorităţii, avută la 25 c., a trebuit să fie consacrată numai discuţiei asupra negocierilor cu guvernul ungar; chestiunea programului comun al Nemţilor a desbătut-o cu acel comitet numai sâmbăta trecută, 27 c. Eată ce raport neîndestulitor despre conferenţa trimete însuşi corespondentul lui „Nár. Listy”: Indată după deschidere, con-

tele Thun a vorbit timp două oare; toate expunerile lui, cari aveau de obiect numai programul comun al Nemţilor, au fost, precum se afirmă, clare şi amănunţite. In principiu şi în trăsături generale a binevenat încheierea programului şi publicarea lui, deşi așa cum este, e nerealisabil. Cuprinsul vorbirii lui Thun trebuie să rămână, zice, deocamdată secret; toţi cei de faţă au dat mâna si cuvântul de onoare presidentului comitetului executiv, Javorski, că nu vor divulga absolut nimica din vorbirea ministrului-president; ba au trebuit să promită, că vor ţine taină şi direcţiunea, în care era pornită. Imediat după expunerile lui Thun, discuţia s'a isprăvit, ear proxima conferenţă fu fixată pe 6 Iunie.

„Dacă ministerul Thun rămâne la putere, sfârşeşte corespondentul, poate că vom afla atunci ceva din vorbirea lui; dacă însă cade, nu va fi motiv de a o ţine secret, căci discuţia asupra chestiunii limbilor va avea atunci alt caracter decum l'ar avea azi.”

Aşa dar, nici în urma acestei consfătuiri, căreia i-se atribuia o importanţă decisivă de luni de zile, situaţia dincolo nu este de loc limpezită; nu se ştie şi nu se poate prezice nici aproximativ, ce va aduce ziua de mâine.

Crisa. Ziarul polonez „Przeplond”, subsidiat de către „Länderbank”, vorbind de crisa pactului, scrie între altele:

„E greu de admis, ca chestiunea despre prelungirea privilegiului Băncii până la 1904 ori 1910, o afacere atât de secundară, ar fi în stare să pună în mişcare un aparat oşa de enorm. Mai curând trebuie admis, că sub această firmă lucrează şi stîngheresc mersul trebilor alte diverginţe mult mai grave de caracter politic.”

La adresa dlui Dr. Eugen de Leményi, Braşov.

Sub titlul „Consummatum est” publici, domnul meu, în Nrul 107 din 15/27 l. c. al „Gaz. Trans”. un articol, în care ai bunăvoinţă a te ocupa şi cu neînsemnata mea persoană, susţinând între altele, că „fără concursul „Tribunei Poporului” Goldiş primea poate numai votul aderentului său Dr. Ioan Suciu, care de dragul său s'a lăpădat de prietenii săi de principii”...

La aceste mi iau voe a-ţi reflecta scurt în următoarele: Fie-cine, care este în curent cu stările de aici, ştie, că eu în sindul actual al eparchiei Aradului, n'am avut mandat, deci nici vot, şi astfel aderarea mea la candidatura părintelui vicar Goldiş a fost tot așa de platonice, ca a P. T. D-tale la candidatura părintelui archimandrit Hamsea.

Ear în cât ai fi vrut să zici, că fără concursul „Tribunei Poporului” părintele vicar Goldiş nu primia nici un vot, te asigur că foarte greşit calculezi.

Fară a mă estinde la aprecierea influinţei ce o are ţinuta „Tribunei Poporului” la decidera asupra afacerilor noastre publice din eparchia Aradului, ca unul care cunosc bine împrejurările date din incidentul alegerii de Episcop te asigur, că în cazul concret nu „Tribuna Poporului” a decis, ci din contra acest ziar, care are legătură mai apropiată şi mai nemijlocite cu obştea românească din aceste părţi, a trebuit să se supună opiniei publice din diecesă, care opiniune pretindea imperativ, ca să se pună capăt sistemului de guvernare al „neamurilor” cu cri ce preţ. După cum ştiu eu, părintele Hamsea a căpătat o seamă de voturi dela „Controlişti”, date nu din sinceră aderere la persoana D-sale, deşi el este şi azi membru al partidului guvernamental din Arad, ci simplu numai din antagonism personal faţă de „Tribuna Poporului”. Deci la cas, când acest ziar rămânea total pasiv faţă de mişcările alegerii, propabil că părintele Goldiş se alegea cu o majoritate mai mare.

Ai dreptul, domnul meu, să crezi ori să contestezi acestea; nainte însă d'a te roşti, te rog încearcă a câştiga probele pro ori contra. Eu regret, că nu-ţi pot duce în-treagă diecesa Aradului la Braşov, ca să te conving despre adevărul ziselor mele, trebuie dar' să te rog, să ai bunăvoinţa a osteni până la noi, unde, câştigându-ţi apoi informaţiunile recente, vei fi în stare a te roşti nu numai pe baza aparinţei şi a supoziţiilor subiective, ci pe baza constatările reale.

Atunci apoi o să ştii, dl meu, că „sistemul” ce-l traşi la îndoială, existat-a oare ori ba, şi dacă da, din ce consta.

Ca de încheiere, permite-mi, să desminţesc hotărât afirmaţiunea D-Tale, care culminează într'acolo, că eu m'aş fi lăpădat de prietenii mei de principii. Eu lucrez după priceperea şi conştiinţa mea. Nu stau şi n'am stat nici când în soldul nimăruia; şi deşi stimez părerea altora, cutez să susţin, că inima şi mintea mea românească sprijinită de conştiinţa mi curată şi de cunoaşterea nemijlocită a împrejurărilor subversante, o să mă înveţe mai bine, că ce este mai puţin stricăcios pentru interesele bisericeşti şi naţiunii mele, decât păţima oamenilor neori ntaţi şi preocupaţi.

Dr. Ioan Suciu.

PROGRAMUL LOR.

(Articol venit de la un colaborator extern.)

La o parte cu voi „trădătorilor” au zis cei ce conduc azi „Tribuna”, cătră cei grupaţi în jurul „Tribunei Poporului”, când cu crisa din 1895. Voi nu aveţi nici un program, voi nu lucraţi de cât după placul vostru, lumea nu vă mai poate suferi, căci nu faceţi nimic pentru popor, acum e rândul nostru! O să vedeţi ce lucruri minunate o să săvârşim!

Şi așa a şi fost! Lucrurile minunate n'au întârziat. Indată după retragerea majorităţii vechilor tribunişti din fruntea conducerii, cei autorisaţi din present, au început pertractările de împăcare cu cei pe cari chiar unii dintre deşii mai înainte îi combatău, adecă cu — moderaţii. Şi, lucru naibit afacerile naţionale atât de moderat au înaintat, încât guvernul maghiar a putut în tihnă făuri la planuri, cari de cari mai jignitoare pentru Români.

In timp de un an, așa zisii „trădători” au stat la o parte, mulţumiţi în sufletul lor cu lupta ce au dus-o pentru binele naţiunii, şi aşteptau să vadă continuarea luptei de cei ce cu de la sine putere s'au numit de conducători ai poporului.

N'a fost număr, în care ei să nu strige în lumea largă, că luptă în virtutea programului de la 1881. Dar' aceasta numai pe hârtie, căci de fapt nu făceau nimic alta, de cât că descriau biografiile „trădătorilor” şi asmuţau poporul contra lor. Aceasta li-a fost programul luptei până la un timp oare-care.

După ce s'au cam săturat de aceasta, haid să şi facă altul. Şi şi-au şi făcut.

Eată-l:

Din pretinsa foaie naţională, care lupta fără a fi influenţată de vre-un partid din ţeară, a devenit în curând foaie — opoziţională, care combatăea aspru guvernul dlui Sturdza şi spriginea opoziţia conservatoare.

Intr'un timp atât de mult s'a ocupat cu luptele partidelor de dincolo şi atât de mult a devenit opoziţională, încât, dacă nu ar fi stat în fruntea ei că apare în Sibiu, am fi crezut că apare în — Bucureşti, sub direcţia dlui Caşolţanu.

Dar' aceasta pentru cei ce o conduc n'a stricat nimic. Şi-au ajuns scopul. Au ridicat pe conservatori la putere.

Şi-au gătat deci şi programul acesta.

Haid' acum după altul.

S'au apucat să aleagă episcop la Arad. Dar' n'au reuşit. Cu aceasta au rămas de ruşine.

Acum şi-au făcut un nou program, doar' vor reuşi cumva cu acesta. Şi anume s'au aliat cu o parte a tinerimii universitare din Cluj, ca să şteargă de pe faţa pământului așa zisa „clacă” de la Arad. Căci eată ce cetim în Nrul de la 25 n. l. c. al ziarului imaculaţilor.

... de aci înainte o vom combate (adecă pe „Trib. Pop.”) cu toate mijloacele permise (se ştie însă, că lor toate le sunt permise) ş. a. m. d.

Va să zică până acuma a fost ce a fost, dar' să vezi de aci înainte, căci o afirmă aceasta în public.

Sărmană „Tribuna Poporului”!

Şi apoi să mai zică cineva, că autorisaţi de la Sibiu nu au program!

Au mai multe nu numai unul, ca cei de la Arad. Şi astfel nu e mirare, că afacerile naţionale stagnează. Deoarece ce ştiut este, că omul cu mai multe meserii, nici una nu o poate purta cu succes. Aşa şi cei de la Sibiu. Aci se încalcă cu unii, aci cu alţii, ear' pentru popor nu fac nimic!

Suntem sătui de al de acestea, dlor imaculaţi!

Dacă nu aveţi caragiul şi cuminenţia să combateţi guvernul maghiar, puneţi-vă ceneşe pe cap!

I. M.

DIN ROMANIA

Fundaţiunea Carol I.

Din raportul către M. Sa Regele asupra situaţiunii morale şi materiale a „Fundaţiunii universitare Carol I.” extragem următoarele date: La 1 Aprilie, se aflau în bibliotecă 7436 volume; numărul bursierilor a fost de 8, din cari 5 la universitatea din Bucureşti, ear' 3 la cea din Iaşi. Afară de aceste burse, s'au mai acordat ajutoare

la doi studenți, în sumă de 900 lei. Cu spesele fundației s'au tipărit 21 de tese, din care 8 de la Universitatea din București și 13 la cea din Iași. Averea fundației era la 1 Octombrie 1898, de lei 747.000. Budgetul pentru exercițiul 1899—1900 a fost fixat atât în venituri, cât și la cheltuieli, la suma de lei 58.270.

De la Academie.

Academia Română a ținut Vinerea trecută ședință sub presidența dlui V. A. Urechia.

S'au ales cei trei premiați din școala de Bele-Arte de la Iași, care au concurat pentru premiul dlui Le conte du Nouy.

Premiul de 250 lei s'a acordat desemnului care purta inscripțiunea: „Sant“, iar al doilea premiu fu împărțit la două lucrări din care una cu inscripția: „Desilusionatu“.

Jocurile de noroc.

Prefectura poliției Capitalei a dat o ordonanță prin care se oprește jocurile de noroc în stabilimentele publice; stabilimentele care vor călea ordonanța vor fi închise.

Di prof. Dr. D. Onciul în audiență la Regele Carol.

Di prof. de Dr. Dimitrie Onciul a fost primit Joi în audiență de Maj. Sa Regele Carol. Di Onciul a prezentat Maj-Sale recentele D-sale scrieri intitulate: „Originile Principatelor Române“ și „Geschichte der Bucovina“. Maj. Sa Regele a binevoit a se întreține — scrie „Timpul“ — timp de aproape o oră cu di prof. Onciul, înformându-se foarte de aproape asupra mersului studiilor istorice la universitate și în special asupra studiului istoriei române.

Din Bucovina.

Pedepsirea studenților.

Toți patru studenți universitari, care au fost implicați în chestiunea demonstrațiilor lor de la 17 Aprilie contra metropolitului Ciupercovici, sunt aspru pedepsiți: stud. jur. *Stușanschi* este relegat de la universitate pe trei semestre; stud. jur. *Eus. Antonovici*, pe un semestru; stud. phil. *Em. Antonovici* va primi odojană în fața senatului universitar; iar *Adrian Deseanu*, abs. theol. perde pentru totdeauna dreptul a face rigoroase la universitatea din Cernăuți.

Sentința nu s'a publicat încă, dar „Patria“ ia aflat deja cuprinsul.

Bucovinencele.

Sub titlu: „Damele române pe lucru.“ scrie „Patria“ de la 28 următoarele: Activitatea

damelor române este așa de spornică, încât într'adever am trebuit să introducem titlul de mai sus ca pe unul, ce le caracterizează mai bine. Astăzi ne este dat să înregistram o întreprindere laudabilă, care spriginită fiind, va aduce roadele sale frumoase pentru promovarea în industrie de casă. În neobostul ei interes pentru promovarea a tot ce e românesc, a lansat d-na Sofia Stefanovici fericita idee, ca să dea și fetelor din casele mai bune ocaziune să lucreze cât se poate de mult industria de casă, mai ales țesutul de brâu, pânză etc. D-na Stefanovici a comandat în scopul acesta două stative mici de țesut, cu care a făcut într'un cerc mai mare de dame unele probe cu rezultate admirabile. Stativele, care se vând pentru un preț foarte moderat, sunt espuse în vitrina d-lui Balter în strada principală.

CONFERINȚA PĂCEI.

Interview cu delegații.

Delegatul Statelor-Unite din America, la conferința păcii, ambasadorul White, a imputernicit pe reprezentantul „Oficiului Reuter“ a publica următoarele declarațiuni asupra conferinței:

Situația e favorabilă. Prima lucrare, aceea a organizației, s'a îndeplinit bine. Sper că se va ajunge la un scop practic și folositor. Scepticismul din primele zile trebuie să facă loc unor speranțe serioase. Cuvintele împăratului Germaniei au contribuit la îmbunătățirea situației. Cred că vom ajunge la oare-cari rezultate în ceea ce privește mediațiunea și tribunalele de arbitraj. Fără îndoială că e imposibil a se da acestor rezultate un caracter obligatoriu; ele vor avea cel puțin un caracter facultativ. După conferință, cred că Puterile vor vedea că, pentru regularea conflictelor lor, au și alte mijloace de cât războiul, și aceasta e un progres uriaș. Tot așa cred că se vor aduce largi ameliorări în legile și practicile războiului, pentru umanizarea acestuia, mai cu seamă prin întinderea convenției de la Geneva din 1864 asupra războiului pe uscat și asupra războiului maritim — luându-se în același timp măsuri și pentru apărarea proprietății private în războaiele maritime.

„Privitor la chestia micșorării înarmărilor, nu pot spune nimic, căci lucrările conferinței n'au început încă.“

Un alt șef de delegație, ambasadorul unei mari Puteri, s'a exprimat în chipul următor:

„Faptul că reprezentanții tuturor Puterilor sunt adunați la Haga și că împăratul Rusiei a putut convoca și întruni conferința păcii, e de o importanță enormă, e un semn că suveranul Rusiei dorește pacea, guvernază în sensul păcii și că intenția lui e să evite războiul, ceea-ce va exercita în lume o mare influență în favoarea păcii. În privința rezultatelor practice mediate ale conferinței, trebuie să sperăm că, după terminarea lucrărilor, vom putea face guvernelor noastre propuneri practice în favorul păcii și a umanizării războiului.“

Un șef de delegație, care ocupă o poziție înaltă și a cărui țară, în urma ultimilor evenimente, e în deosebi interesată de rezultatele conferinței, a exprimat următoarea părere:

„Sentimentul ce domină pe toți delegații din Haga e marea lor responsabilitate față de guvernele lor și față de opinia publică din toate țările. Sentimentul acesta pare a face imposibil ca conferința să se termine fără să fi făcut ceva. Ceea ce am văzut de la sosirea în Haga îmi dovedește că fie-care delegat e adânc pătruns de acest sentiment. Omenirea, interesele popoarelor și opinia publică ne impun datoria să lucrăm în sensul păcii și să luăm mișcării socialiste argumentul ei cel mai redutabil. Delegații sunt de acord că se poate face mult pentru a umaniza războiul și a-l face mai rar prin generalizarea principiului de mediațiune. Mi se pare însă că cu greu se va putea lua o hotărâre în ceea ce privește micșorarea înarmărilor.“

Un al patrulea delegat s'a exprimat în același sens:

Chestiunile privitoare la desarmare nu pot avea pentru noi nici o însemnătate mare și practică, chiar și dacă micșorarea înarmărilor ar fi unul din scopurile principale ale conferinței. Desarmarea nu poate fi decisă direct printr'un arcopag compus din delegații europeni. O desarmare generală trebuie să vină de la sine, ca un rezultat natural al unei îmbunătățiri a situației generale și prin aceea că războaiele vor fi mai rare, și se vor fi procurat mijloacele actiive și și mai folositoare pentru rezolvarea tuturor conflictelor dintre națiuni. Ast-fel, congresul va contribui indirect, prin îmbunătățirea situației generale, a se aduce cu timpul o simțitoare și generală micșorare a înarmărilor.“

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

Scrieți băeți.

„Feldzeugmeister“-ul din Or.... mă întrebă zilele acestea, că de ce nu mai scriu? La răspunsul meu modest că mi lipsește subiectul mi arătă pre amicul meu. „Ghe jia“ a avea, zicându-mi să mă acăț ear de el.

Am ripostat că m'as acățea, dar — negru cum sunt — o s'ajung vrute — pe — evrute în pielea țiganului și să strig: „luați-l de pre mine că-l omor“, — o situație mai grea ca a celui copleșit de influență, căci de acest morb mai scapă, dacă locuiești afară de Londra, unde mor oamenii mulți (mai mulți poate ca în Voloden); dar spre a scăpa de „Ghe-jia“, trebuie să iei tinctură de „cerneală“, nu știu câtă „dosă“, dacă preste tot o asemenea medicină di Dr. foileton Redactor va concede să folosești.

„Feldzeugmeisterul“ înse nu e înzădar un veritabil Feldzeugmeister al Or... cenilor, dacă nu ar ști comanda încotro trebuie în-

dreptate bateriile: focul dragostei... din a treia epistolă (răvaș)...

La așa ceva cine n'ar avea poftă? Oare focul acela nu te irită, încălzește, mângăie?... și totuș uscându se materia combustibilă, când zimbetul de pre buze, și stnul dulce, cald și curat al idealului, conjugă persoanele, atuci văzând că există și numărul plural, focul acela nu să schimbă în inima ta în sloiu de gheață? Brrrrrr...

Fratele „Ghe jia“ a cunoscut înse numai rolul prim — să vede că i merge bine — căci e mare admirator a lui Schönthan, care zice de ideal: voluptatea voluptăților, mama sufletului, aurora vieții, raze de fericire, zai pământesc, în care și sug sufletul unul altuia de pre buzele calde, dulci și moi.... Ridică în ditiramb mai ales primul sârut, recte sgârciu de buze carele trage mai mult în cumpănă decât toate comorile lumii.

În punctul acesta să unește cu poetul:

Ea mă strîngea ușor de mână
Și eu pre dâns'o mbrățișam,
Multe aveam doar a ne spune
Și totuș amândoi tăceam.

Ne-am înțeles cu toate acestea
Și mai cu gura... și din privire,
Ne încremenise firea
Întăei noastre întelniri...

Săninătatea și sfântă
Și blânda ta privire,
Păreau că mi zic
În sinu-mi e numai fericire!

Se va o ieționa că idealul trebuie privit prin prisma stărilor pur sufletești și nu din punct de vedere al pornirilor sensuale.

Ei bine, vă secundez, dar numai în cazul când DVoastre a-ți putea să mi arătați vr'un admirator al acestui subiect, care ar susținea teza că platonismul e preferit.

Cel mai recent scrutător al stărilor sufletești în asta chestie, la a căror răvaș admirabile m'a făcut atent unul din subalternii Feldzeugmeisteru-lui, după reflecții întunecoasă-besnă... conștiință „dar totuș... îmi pare că văd o lumină ce crește, tot crește și lumina aceea mă încălzește și mă mângăie. Și mă gândesc la o copilă scumpă și neuitată care doarme și visează de mine. Liniș-

Partea Literară.

Academia română

Concursuri pentru premii.

1899.

A Premii pentru cărți publicate.

1. Premiul „Năsturel Herescu“, din Seria B., de 4.000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1900 unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noemvrie 1898 până la 31 Octombrie 1899.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse la concursul acestui premiu este până la 31 Octombrie 1899.

În privința premiului „Năsturel Herescu“ se pun în cunoștința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul răposatului întru fericire C. Năsturel Herescu:

„În tot anul Societatea Academică Română va avea a premia, din veniturile fondului „Năsturel“, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către Societate ca cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului; însă aceste premii vor fi de două specii:

„1. În trei ani consecutivi, de-arândul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei noi, Nr. 4.000 L. n., minimum, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat.

„2. Iară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de două-spre zece mii lei noi, Nr. 12.000 L. n., care se va numi „Marele Premiu Năsturel“, operei care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenti. Acest premiu nu se va putea decerne unei lucrări, care va fi obținut deja unul din premiile anuale, decât defalcând dintr'insul valoarea premiului precedent.

„Operele, ce se vor recompensa cu această a doua serie de premii, vor tracta cu preferință despre materiile următoare:

„a) Scrieri serioase de istorie și de științele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingătoare de istoria țărilor române;

„b) Scrieri de religiunea ortodoxă, de morală practică și de filosofie;

„c) Scrieri de științe politice și de economie socială;

„d) Tractate originale despre științele exacte;

tit și ușor se ridică stnul ei cald, dulce și curat. Ingerul păzitor a Ingenunchiat la căpătâiul ei încet și cucerine să roagă ingerul, ca să nu-l trezească, să-l păstreze tot așa de bun, tot așa de curat, cum e acum. Și-mi plec capul... și mi plec genunchii... și mă rog și eu...

Ei — idealistul psiholog — cântă nevinovăția ei, ergo am putea să-l numim idealist încarnat sau de profesie; numai că încarnarea în cazul de față pare egoistică, căci poesia inaugurată și oerotică de buze și sin de fecioară nu e obiectivă subiectivă și ca reacțiune a egoismului nesăturat, după ce în inima lui plînge un plâns Ingeresc, tăcut și neputincios, după nevinovăția manifestată prin acel suris dulce de pe buzele ei și după stnul ei dulce, cald și curat...

(Va urma.)

e) Scrieri enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie în care să intre și istoria și geografia României, dicționare generale sau parțiale de științe exacte, de arte și meserii, de administrație și jurisprudență, și alte asemenea lucrări utile și bine întocmite;

f) Cărți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

g) Dicționare limbistice în limba românească, mai ales pentru limbile antice, și orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche și altele;

h) Publicații și lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la artele plastice, arhitectura, sculptura, pictura, gravura, și chiar opere musicale serioase, pe care aceste toate Societatea Academică Română le va putea aprecia atunci când își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de bele-arte;

i) Scrieri de pură literatură română, în prosă și în versuri, precum poeme, drame și comedii serioase, — mai ales subiecte naționale, — și orice alte opere de înaltă literatură. Acestea mai cu seamă aș dori să se acorde „Marele Premiu Năsturel”, când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică dezvoltării literaturii naționale.*

La aceste se mai adaug următoarele dispoziții luate de Societatea Academică la 2 și 7 Septembrie 1876:

1. La concurs se pot prezenta și opuri prelucrate în nouă ediții, care se vor fi retipărit în cursul anului, însă numai de autorii în viață.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbi străine sunt excluse de la concurs; se va face însă excepție pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, care:

a) sau prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românești, vor constitui adevărate opuri literare ale limbii române;

b) sau prin anexarea de elucidări și de note științifice cu totul proprii traducătorului, își vor fi însușit meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din inițiativa și cu spesele ei nu pot intra la concurs pentru premiile Năsturel din seria B.

4. Premiile Năsturel din seria B se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci și părții unui op tipărit în cursul anului, cu condițiune însă ca aceasta parte să fie de valoare și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple fascioare (minimum 400 pag. format în-8° garmond).

5. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împiedică premiarea unei alte părți a aceluiași op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor putea fi admise la concursul cărților tipărite, ear' autorii lor, spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

(Va urma.)

Convocare.

Despărțământul protopopesc Arad al reuniunii învățătorilor români dela școlile populare confessionale ortodoxe din protopopiatele arădane I-VII își va ține conferința ordinară a anului administrativ 1899-1900. în comuna Cenadul-ung. în sala de învățământ a Inv. N. Coste, la 1 Iunie (20 Mai) a. c. la care sunt invitați membrii despărțământului. precum și toți binevoitorii școlari.

Conferința va decurge pe lângă următoarea.

Programă:

1. La 7 oare a. m. participă la chemarea Duhului Sânt;
2. Cuvânt de deschidere;
3. Ascultarea esamenului Inv. T. Luțil;
4. Ascultarea esamenului Inv. N. Coste;
5. Reflexiuni asupra esamenelor ascultate;
6. Incasarea tacselor curente și restante;
7. Luarea dispozițiilor față de cei nepăsători;
8. Raportul prezidiului;
9. Raportul casarului;
10. Raportul bibliotecarului;
11. Raportul controlorului;
12. Discuțiuni asupra unor chestiuni școlare;
13. Alegerea comisiunii pentru verificarea protocolului;
14. Propuneri și întrepelări;
15. Defigerea locului și termenului conferinței viitoare;
16. Cuvânt de încheiere.

Nădăc la 14/26 Maiu, 1899.

Cu toată stima:

Samson Lugoșanu. Georgiu Petrovici.
președinte. secretar.

NOUȚĂȚI

Arad, 30 Maiu a. 1899.

Călătoria Arhiducelui Franz Ferdinand în Siberia. Se vorbește în cercurile rusești după o știre adusă de „Kölnischer Zeitung” că, arhiducele Franz Ferdinand ar fi proiectat o călătorie în Siberia, și va pleca pe la adeosa unde se și fac pregătiri pentru primire.

Libertatea ungurească. „Penzügyi Közlöny”, organul oficial al ministerului ungar de finance, publică în numărul său de la 10 Maiu n. lista tuturor cărților, revistelor și ziarelor, a căror întrebuintare este oprită pe teritoriul ungar. Lista aceasta reprezintă cea mai fidelă oglindă a liberalismului unguresc. Numărul total al produselor de presă oprite este de 685; între acestea se află, cei drept, și 41 ungurești. Aceste însă nu sunt, decât anumiți numeri ai unor ziare socialiste. Toate celelalte sunt nemaghiare. Cele mai multe dintre cărțile și ziarele oprite sunt românești, parte din regatul vecin, parte din Ungaria, așa în cât Românii din Ardeal și Ungaria le este oprit a se folosi de o parte foarte însemnată a literaturii române. Ridicul este, că între cărțile și revistele românești oprite se află chiar și unele curat bisericesti, altele curat amoristice. Scrisorile istorice și literare mai de valoare, apărute în România, sunt oprite așa zicând în masă. Eată, aproximativ, cum se împarte numărul produselor de presă oprite: 197 sunt românești; 112 sârbești; 90 germane; 87 italiene; 41 slave; 36 cehe; 8 rusești; 5 slovace; 2 croate. Celelalte sunt franceze, polone etc.

Dispozițiuni „ingenioase”. Capitanul capitalei Budepesta Rudnay a dispus, ca vagabunilor suptiți, care zac cu lunile în arest preventiv pe la poliție, să li-se deie ocupațiune; anume să li folosească la lucrul de grădini și pe lângă catichisatie să li-se cetească și „literatura maghiară”. Tot e bună și literatura maghiară pentru cineva.

Arderea lui Sarcey. Renumitul critician francez Sarcey, care a reposat în zilele trecute își exprimase prin testament dorința, ca după moarte să i-se ardă cadavrul în crematoriu. În 20 Maiu s'a îndeplinit arderea în prezența unui public numeros. Cenușa cadavrului a fost așezată apoi într'o urnă pompoasă.

Dunărea crește. În urma ploilor torrențiale ce se revarsă de vr'o câteva zile,

a început Dunărea se crească uimitor. Astfel pe la viena a crescut cu 44, pe la Pojon 17, Budapesta cu 36 centimetri.

Torpile aeriene. Pe când conferința de la Haaga își frământă creierii cu pacea, neastimpărați englezii în ale invențiilor, și frământă capul cu noue invenții de torpile aeriene, cu care pot mai ușor nimici flotele pe mare. Cunoscutul Armstrong petrece de mai mult timp în Stokholm cu asociatul său Orling unde negociază la o torpilă de mare invențată de Orling și un alt sfedez, pe care voeste se o perfecționeze ca se poată fi mai ușor cărmuită. Armstrong s'a exprimat că dacă torpila de mare se va putea reconstrui — ceea ce și promite — atunci cu o singură torpilă portativă va putea se țină în șah o flotă întreagă uirasată. Acum lucrează Orling și la o torpilă aeriană, care va fi mânăată cu o putere rezistentă și va consta din o mulțime de țevi explosive întărite în jurul torpilei. — Direcțiunea acestei torpile va fi dirijată ca și la torpila „Orling” de unde electrice, eară momentul de exploziune va fi dat prin mijlocirea a-o mulțime de oglinzi și ochiene arangiate anume pentru acest scop.

Un conte englez călătorește cu trenul spre Canada-pacifică într'un cupeu de durmit cu un American. Dimineața următoare Americanul deveni mai vorbitor și întrebă pe tovarășul său de drum, dacă nu cumva în adevăr ar fi un Lord? Aceasta îi răspunde că da. Poate că sunteți chiar un conte? Întrebatul regretă cu curtuasie că nici aceasta întrebare nu o poate nega. Americanul nu se astempără fără a mai întreba cu afabilitate și mai departe. Cred că veți dispune de o avere de cel puțin 100 mii dolari? Lordul să închină afirmativ.

Dacă nu vă molestez prea mult, poate că dispuneți chiar și de 200 mii de dolari Magnatul englez declară cu un ton hotărât că dispune în adevăr de o avere ce ar ajunge și suma de 200 mii dolari.

Higgins căci așa se numia Americanul la aceste îi replică răsrit — pe când își făcea loc să se culce din nou. — „Dacă eu aș fi conte, și aș dispune de averea ce D-ta dispui, atunci sigur mi aș lua un cupeu de durmit separat pentru mine, când și eu aș horcăi precum D-ta horcăești.”

Foc pe vapor. Pe vaporul „Gottfried Schenker” al societății Austro-americane în Triest a erupt un foc groaznic care s'a iscat cu ocaziunea desfundării unei ceterne de petrolu în care i-a căzut lămpașul unui marinar.

Flacăra sa răspândit cu iuteala fulgerului pe întreg berdul vaporului.

Primul masinist inginer — un englez — observând îndată înspăimântătoarea situație s'a repezit prin îngrozitoarele flăcări cu risicul vieții — la ceput ceternei unde țigheea petrolu și cu obicinuitul singe rece de englez înfundă ceput ceternei. Astfel împedecând curgerea petrolului a putut delătura catastrofa.

Un preot fugit. În Steiauu (Silezia austriacă) e mare agitație din cauza preotului catolic de acolo care a dispărut fără a-i se putea da de urmă. În o scrisoare ce s'a găsit în urma lui, între altele spun că de teamă a nu fi aspru pedepsit, s'a refugiat în America, și roagă pe poporeni lui să lierte. — În urma cercetărilor făcute de către autorități se constată că preotul fugit în etate de 52 ani ar fi făcut atentate imorale asupra mai multor copile de școală.

ULTIME ȘTIRI

Congresul bisericesc-național extraordinar.

(Telegrama particulară).

Sibiu, 30 Maiu.

În Ședința de ieri înainte de amiază a Congresului; protopopul Manegui și Sârbu au declarat a nu primi ajutorul de stat. Protop. M. Popovici al Orșovei motivează în mod splendid propunerea sa de a se respinge ajutorul, propunere, la care se

alătură și părintele Mangra. P. Truția, Dr. Oncu, P. Rotariu vorbesc pe lângă propunerea comisiunii.

În ședința de după amiază, protopopul Dămian și avocatul Dămian resping ajutorul. N. Oprean, Ig Pap, Cirlea, Costa, și Meșianu se declară pentru primire.

La votarea nominală, propunerea protop. M. Popovici a intrunit 28 voturi contra 38: ear propunerea comisiunii s'a primit cu 40 voturi contra 26, sub condițiunea că banii să-i împartă Consistoarele.

Crisa.

Patru ministri ungari, anume Szell, Lukács, Darányi și Lukács se află, de duminică seară, earăși în Viena; conferențe, sfături și audiențe se țin earăși lanț; petrecerea ministrilor ungari în capitala Austriei se socotește că va dura mai multe zile.

Luni pe la amiază, contele Goluchowski s'a dus la platul ministerului a latere ungar, unde s'a întreținut mai mult timp cu Szell; după amiezi, acesta fu chemat la Monarch.

Eată de altfel câteva știri mai bătătoare la ochi din noianul depeșilor:

Foile de luni dimineața din Viena țin, că demisia contelui Thun e iminentă. Ca urmaș al lui este pomenit în primul loc: principele Alfred Liechtenstein; pe urmă: contele Schönborn, bar. Dipauli și alții.

Lui „Nár. Listy” se telefonează din Viena: Verosimil, că Marți va fi rostit cuvântul decisiv. Speranțele, de a ocoli conflictul, s'au îmbunătățit. Dacă nu se va întâmpla vr'un miracol, sau dacă cei din Budapesta nu joacă numai comedie, nu va rămânea altceva de cât ca ministerul Thun să și deie demisia, sau să se ducă ambele cabinete.

Biuroul de corespondența ungar publică din Viena (adecă din cabinetul de lucru al lui Szell însuși) un comunicat mai lung, în care se zice într'altel:

„Nu numai partidul guvernamental, ci și membrii marcanți ai partidelor opoziționale au făcut oferta ministrului președinte Szell, a-i exprima, printr'o manifestațiune, încredere în ținuta lui de până acum pentru a învedera astfel, că în afacerea pactului Szell are în spatele lui întreg parlamentul și întreagă țara.

Cea de pe urmă depeșă din Viena spune:

M. Sa a primit azi (20), după amiază pe Szell în audiența care ținu două ore (între 3—5) de vorbește mult, că Reichsrathul va fi convocat în curând.

Economie.

Grâne.

		29 Maiu.	
		Arad:	B.-Pesta:
Grâu	Maiu	fl. 8.30—8.50	fl. 9.02
	Oct.	„ — — —	8.58
Cucuruz	Maiu	4.10—4.15	4.53
	Iulie	„ — — —	4.58
Orz	—	5.80—6.—	—
Săcară	Maiu	6.60—6.80	7.15
	pe Octom.	„ — — —	6.71
Ovės	Maiu	4.80—4.90	5.62
	Octom.	„ — — —	5.45

Cursul pieții din Arad.

Din 19 Maiu n. 1898.

Hartie-monetă română	Cump. fl.	vând	9.51
Lire turcești	—	—	—
Imperial (15 R. aur)	18.90	—	19.—
Ruble rusești 100 à	126.—	—	127.—
Galbeni	5.58	—	5.63
Napoleon-d'or	9.48	—	9.55
100 Marco germane	58.50	—	58.92
Livre sterling	11.90	—	12.50

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil Ioan Russu Sirianu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

- Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișari, novelete
 - Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.
 - Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.
 - Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.
 - Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,
 - Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.
 - Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.
 - Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.
 - Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand
 - Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cățânești, cu portr. lui T. Doda.
 - Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.
 - Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.
 - Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.
 - Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.
- Nrele viitoare: Din Istoria Bănătuului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mânie Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.* Direcția.

„Moda Ilustrată“. Redacția și administrația: Strada Sărindar Nr. 11 în București.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e variat și interesant atât în ceea-ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la „Moda Ilustrată“.

Un an în țară. Lei 10—în străinătate. Lei 13.—	
Sase luni	5 6.50
Trei luni	3— 3.50

Avis important.

Cereri de abonament trebuie însoțite de un mandat postal sau de valoarea abonamentului în mărci postale.

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră“ cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poezie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian

Cântecul isvorului (poezie). Stn-Petreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poezie), D. Nanu. Funcționari... (schiță. Saffre's ochii tăi (din Heine). I. Neamtu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră“

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș Atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfeuri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

„Revista ilustrată“, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odaidele) preoților idolatri. Tipuri de S. P.

Simonu. Când te ved. Poesie de Nițu Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minnerva“ din Orăștie, edată de d-nii: Iosif Tabăcariu și Ilie Turdășan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială“ de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintăiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora“ din Gherla.

A apărut „LITURGIA sfântului Iosif Crisostom“ de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec național. — Prețul unul exempl. 4 fl pentru preparanză 2 fl 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop“.

Conferințele învățătorești, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătorești din archidieceșană ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.“ „Istoria naturală în școala populară“ și „Remunerațiunile și pedepsele în școală“

Tocmai acum au apărut „Poesiile lui Gavril Bodnariu“ tipărite în Tipografia diecesană. Volumașul se extinde pe 136 pagini și costă numai 1 coroană.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. II, 1899, la

TRIBUNA POPORULUI

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an	fl. 10.-
Pe 1/2 an	5.-
Pe 1/4 an	2.50
Pe o lună	1.-

Pentru România și străinătate.

Pe un an	franci 40.-
--------------------	-------------

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus popular de 4 pagini.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI.“

Cumpărați și cetiți!

„Din vremuri apuse“

amintiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului „Tribuna Poporului“

CONVOCARE.

Domnii acționari a institutului de credit și economii „CONCORDIA“ societate pe acții se invită prin aceasta conform decisului tribunalului regese din Panciova Nr 4586/Plg. 899

V-a adunare generală

ce se va ținea în Uzdin-Ozora la 14 Iunie 1899 st. n. la 9 1/2 ore a. m. în localitățile institutului.

330 1—1

OBIECTELE:

1. Raportul anual al direcțiunei.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Presentarea bilanțului făcut cu 31 Decemvrie 1898 precum și propunerea direcțiunei și a comitetului de supraveghiere, referitoare la împărțirea venitului curat, darea absolutului pentru direcțiune și comitet de supraveghiere.
4. Conform §. 31 a statutelor și a decisului sus numit alegerea alor 6 membri în direcțiune și alegerea alor 3 eventual 6 membrii în comitetul de supraveghiere.
5. Statorirea definitivă a salariilor funcționarilor.
6. Alte eventuale propuneri.

Conform §. 16 sunt acțiunile, cvitele interimale și eventualele documente de plenipotență până inclusive 12 Iunie st. n. a se presenta la cassa institutului.

Uzdin-Ozora 27 Maiu 1899.

Direcțiunea.